

VEKTORI KORUTAMINE ARVUGA (11. klassi III kursus)

Vektori $\vec{v} = (X; Y)$ koordinaatide korrutamisel mingi arvuga a saame vektori $a\vec{v} = (aX; aY)$.

Kehtivad järgmised seosed:

- 1) $\vec{v} \parallel a\vec{v}$ (samasihilised ehk kollineaarsed);
- 2) kui a on positiivne arv, siis $\vec{v} \uparrow\uparrow a\vec{v}$ (samasuunalised);
- 3) kui a on ..... arv, siis $\vec{v} \dots a\vec{v}$ (.....suunalised);
- 4) vektori $a\vec{v}$ pikkus $|a\vec{v}|$ on võrdne arvu a absoluutväärtuse $|a|$ ja vektori esialgse pikkuse $|\vec{v}|$ korrutisega ehk $|a\vec{v}| = |a| \cdot |\vec{v}|$.

Näide 1

Joonestage vabalt vektor $\vec{M}$. Kujutage samal joonisel vektorid $-\vec{M}$, $1,5\vec{M}$, $-2\vec{M}$ ja $-1,5\vec{M}$.

Neil vektoritel säilib siht. Seega need vektorid on kollineaarsed.

Kollineaarsete vektorite vastavate koordinaatide suhted on võrdsed.

Vaadeldes vektoreid $\vec{v} = (X; Y)$ ja $a\vec{v} = (aX; aY)$, näeme, et $\frac{aX}{X} = a$ ja $\frac{aY}{Y} = a$.

Sel moel saame kontrollida, kas vektorid on kollineaarsed.

Näide 2

Kontrollige, kas vektorid $\vec{K} = (10; -12)$ ja $\vec{L} = (-5; 6)$ on kollineaarsed ehk samasihilised. Vaatleme vektorite vastavate koordinaatide suhteid:

$$\frac{10}{-5} = \dots \text{ ja } \frac{-12}{\dots} = \dots$$

Need suhted on ..... Seega vektorid .....

Kui korrutame vektori $\vec{v}$ arvuga $a = -1$, siis saame vektori $-\vec{v}$.

See on esialgse vektoriga kollineaarne, vastassuunaline, kuid sama pikkusega. Niisugust vektorit $-\vec{v}$ nimetatakse vektori $\vec{v}$ vastandvektoriks.

Vektori ja selle vastandvektori koordinaadid on teineteise .....

Näide 3

Olgu vektori otspunktid S(2; 4) ja T(3; 5). Leiame vektori $\vec{ST}$ vastandvektori $-\vec{ST}$.

Vektor $\vec{ST} = (3 - 2; \dots) = (\dots; \dots)$.

Vastandvektor $-\vec{ST} = (\dots; \dots)$.

Vahetatud otspunktidega vektor $\vec{TS} = (2 - 3; \dots) = (\dots; \dots)$.

Vektorite $-\vec{ST}$ ja $\vec{TS}$ koordinaadid ühtivad. Seega $-\vec{ST} \dots \vec{TS}$.

*

Lahendage kirjalikult õpikust lk 19 järgmised ülesanded:

- 1) ül 27 - 29;
- 2) ül 30 (1).